

Krajský úřad Olomouckého kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
Jeremenkova 40a, 779 11 Olomouc

č. j.: KUOK 52446/2019

V Olomouci dne 22. 5. 2019

SpZn: KÚOK/49342/2019/OŽPZ/7498

vyřizuje: Mgr. Tomáš Berka

tel.: 585 508 389

datová schránka: qiabfmf

e-mail: t.berka@olkraj.cz

Počet listů: 1

Počet příloh: 0

Počet listů/svazků příloh: 0

ROZHODNUTÍ

Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „KUOK“), Odboru životního prostředí a zemědělství, v přenesené působnosti dle § 77a zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění a § 67 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení v platném znění, na základě obdrženého podnětu Okrašlovacího spolku čelákovického, [redacted] k provedení přezkumného řízení podle § 98 a § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, ve věci souhlasného závazného stanoviska vydaného Městským úřadem Šumperk jako součást vyjádření odboru životního prostředí pod č. j. MUSP 36214/2017 ze dne 20. 4. 2017, k zásahu do významného krajinného prvku (dále jen „VKP“) podle § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“) v souvislosti se stavbou „Štěpánovský potok - Soustava malých vodních nádrží“, v k. ú. Staré Město pod Králickým Sněžníkem.

Krajský úřad Olomouckého kraje, jako nadřízený správní orgán správního orgánu, který napadené závazné stanovisko vydal, v souladu s ust. § 149 odst. 5 a ve zkráceném přezkumném řízení podle § 98 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), v platném znění rozhodl podle § 97 odst. 3 správního řádu takto:

Závazné stanovisko podle § 4 odst. 2 zákona, vydaného Městským úřadem Šumperk jako součást vyjádření odboru životního prostředí pod č. j. MUSP 36214/2017 ze dne 20. 4. 2017.

s e r u š í
a
v ě c s e v r a c í

k novému projednání Městskému úřadu Šumperk.

Účastníci řízení dle ustanovení § 27 odst. 1 správního řádu:

Ing. [redacted]

Odůvodnění:

Dne 7. 5. 2019 obdržel KUOK, Odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení vodního hospodářství, prostřednictvím Městského úřadu Šumperk dále jen „MěÚ“, odnět na řezkum rozhodnutí, který podal okrašlovací spolek čelákovický, [redacted]. Jedná se o rozhodnutí MěÚ pod č. j.: MUSP 37187/2018 ze dne 23. 5. 2018 vydané ve věci povolení k nakládání s vodami a povolení stavby vodního díla: „Štěpánovský potok - Soustava

malých vodních nádrží“ v k. ú. Staré Město pod Králickým Sněžníkem. Vzhledem k tomu, že podnět na přezkum směřuje zejména proti obsahu závazného stanoviska vydaného podle § 4 odst. 2 zákona, které vydal MěÚ jako součást vyjádření odboru životního prostředí pod č. j.: MUSP 36214/2017 ze dne 20. 4. 2017, byla KUOK, Odboru životního prostředí, oddělení ochrany přírody doručena interním sdělením žádost o vyjádření v dané věci.

Předmětné [redacted] podaného podnětu Okrašlovací spolek čelákovický, [redacted] a ve svém podání uvádí především tyto podstatné skutečnosti, týkající se jak vydaného závazného stanoviska, tak záměru celkově: 1) nedostatečně zpracované biologické posouzení, 2) pochybnosti o správnosti posudku ÚSES, 3) nerespektování výskytu zvláště chráněných druhů, 4) nerespektování Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje, 5) pochybnosti o pozitivním vlivu záměru na VKP.

KUOK přezkoumal napadené závazné stanovisko a předmětné podání spolku a dospěl k závěru uvedeném ve výroku, při tom byl veden zejména následujícím:

Předmětné závazné stanovisko bylo vydáno v souladu s ustanovením § 149 správního řádu. Jedná se o úkon učiněný správním orgánem na základě zákona, který ale není samostatným rozhodnutím ve správním řízení, ale jehož obsah je závazný pro výrokovou část (navazujícího) rozhodnutí jiného správního orgánu. Ustanovení § 149 správního řádu neupravuje procesní postup při vydávání závazných stanovisek. Správní orgány se tedy při vydávání závazných stanovisek řídí částí čtvrtou správního řádu (srov. § 158 odst. 1 a dále i § 177 odst. 2 správního řádu). Na postup při vydávání závazných stanovisek se vztahují základní zásady činnosti správních orgánů (upravené v §§ 2 až 8). Přiměřeně se použije i další ustanovení tohoto zákona, pokud jsou přitom potřebná.

Orgán ochrany přírody je při vydávání závazných stanovisek vázán základními zásadami činnosti správních orgánů formulovanými v §§ 2 až 8 správního řádu. Především je třeba posoudit, zda byly dodrženy zásady formulované v § 2 odst. 1 a 2, tedy zda správní orgán postupoval v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu a zda správní orgán uplatnil svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.

KUOK se nejprve zabýval otázkou, zda závazné stanovisko vydal věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody. Podle § 77 odst. 1 písm. a) zákona vydávají závazná stanoviska k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení VKP nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, pokud se nejedná o registrovaný VKP podle § 6 odst. 1 zákona a pokud se zároveň nejedná o území evropsky významné lokality, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, a to ve svém správním obvodu. Z hlediska věcné působnosti je tedy Městský úřad Šumperk příslušný danou problematiku řešit. Otázku místní příslušnosti byla posouzena podle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, v platném znění a zejména pak podle vyhlášky č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, v platném znění. Dotčené území není součástí registrovaného VKP ani evropsky významné lokality. Lze tedy konstatovat, že Městský úřad Šumperk je věcně a místně příslušný řešit problematiku zásahů do VKP podle § 4 odst. 2 zákona.

Odvolací orgán se dále zabýval otázkou, zda orgán ochrany přírody v rámci správního uvážení použitého při posouzení zásahu, který by mohl vést k poškození nebo zničení VKP nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, postupoval v souladu se zásadou správního uvážení, vyjádřenou v § 2 odst. 2 správního řádu, podle kterého správní orgán uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena. Bylo vydáno závazné stanoviska k zásahu do VKP podle § 4

odst. 2 zákona. Podle tohoto ustanovení jsou VKP chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení VKP nebo ohrožení či oslabení ekologicko-stabilizační funkce si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. VKP, podle § 3 písm. b) zákona, jako ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. VKP jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy.

Ke správnému uvážení použitého při posouzení zásahu před vydáním závazného stanoviska KUOK uvádí:

Katastrální území Staré Město pod Králickým Sněžníkem, kde je záměr umístěn, je situované v oblasti s řadou zachovalých přírodních stanovišť, mezi které můžeme řadit především druhově bohatší luční společenstva, mokřady s prameništi, vodní toky i některé lesy. Tuto skutečnost dokládá fakt, že podle Nálezové databáze ochrany přírody (© AOPK ČR) bylo v zájmovém katastrálním území zaznamenáno v období leden 1995 – březen 2017 celkově 86 druhů rostlin a živočichů, které jsou zařazeny do Červených seznamů ohrožených druhů či jsou chráněny i podle zákona. Konkrétně se jedná o 13 druhů netopýrů a ostatních savců, 36 druhů ptáků, 2 druhy plazů, 1 druh obojživelníků, 3 druhy ryb, 9 druhů motýlů, 4 druhy brouků, 1 druh stejnokřídlých a 17 druhů cévnatých rostlin. Podle aplikace MapoMat (© AOPK ČR) se v zájmovém katastrálním území nachází tyto přírodní nelesní biotopy: mezofilní ovsíkové louky (biotop T1.1), pcháčové louky (biotop T1.5), vlhká tužebníková lada (biotop T1.6) a poháňkové pastviny (biotop T1.3). Na základě výčtu těchto skutečností je v této oblasti nutné počítat s možným výskytem výše uvedených (i jiných) druhů i přírodních biotopů, a to především pokud je zřejmé, že je zasahováno do přirozeného meandrujícího vodního toku s rozsáhlejší nivou, které obvykle bývají zdroji vysoké biodiverzity.

V případě konkrétního místa, kde je plánována realizace záměru, muselo být před vydáním závazného stanoviska zřejmé, že by se vzhledem k charakteru lokality mohlo jednat o biologicky cenné území s výskytem vzácných i chráněných rostlin a živočichů, resp. o cenná mokřadní společenstva. Tato domněnka mohla být umocněna tím, že dle veřejně dostupné aplikace MapoMat se v zájmovém území vyskytují pcháčové louky (biotop T1.5), vlhká tužebníková lada (biotop T1.6), údolní jasanovo-olšové luhy (biotop L2.2) a také faktem, že dle biologického posouzení má zájmový vodní tok vysokou zachovalost ekologických podmínek, a to jak po stránce kvality vody, tak podmínek hydromorfologických a stanovištních. Obecně lze říci, že mokřady se podílí na udržení mikroklimatu i makroklimatu, výrazně ovlivňují koloběh vody a živin v krajině a jsou významnými stabilizátory ekologického systému krajiny. Kromě těchto funkcí mohou být stanovišti s vysokou biodiverzitou a jsou tedy také významnou zásobárnou genetického materiálu. Je nutné zmínit také doporučení AOPK ČR k projektům malých vodních nádrží (<http://strednicechy.ochranaprirody.cz/pece-o-vodni-rezim-krajiny/male-vodni-nadrze/>), kde je mimo jiné uvedeno: „*Výstavba nádrže by měla připadat v úvahu pouze tam, kde ekologickou hodnotu proti současnému stavu pozvedne. Není vhodné stavět nádrž tam, kde jsou v současnosti mokřady, přirozené vodní toky, přírodě blízké louky, přírodě blízké lesní nebo hájové porosty, protože tyto formace jsou vesměs z ekologického hlediska hodnotnější než hluboká zátopa nádrže a výstavbou nádrže by byly zničeny. Naproti tomu třeba území degradované zemědělským obhospodařováním, s vodním režimem rozvráceným odvodňovacími zařízeními a technickými úpravami vodních toků, může být výstavbou malé vodní nádrže obohaceno.*“

Vzhledem ke stavbě vodních nádrží na mokřadu měl být před vydáním závazného stanoviska brán zřetel především na úplnost biologického posouzení kvůli možnému hodnocení zásahu do přítomných biotopů a populací rostlin a živočichů. Pro přesnou představu ovlivnění takových VKP je minimálně nutné znát podrobné druhové složení rostlin a živočichů a celkovou hodnotu přítomných biotopů, které společně VKP vytváří. Bez těchto podrobných údajů nelze spolehlivě vyhodnotit vliv stavby vodních nádrží, a to speciálně v území, kde je vzhledem k výše uvedenému charakteru celého katastrálního území velká pravděpodobnost výskytu vysoké biodiverzity, resp.

výskytu druhů uvedených v Červených seznamech i chráněných dle zákona. KUOK k tomuto dodává, že problematika zvláště chráněných druhů se řeší na základě ustanovení § 49 a § 50 zákona a příslušný k udělení výjimky podle § 56 zákona je v tomto případě KUOK. MěÚ se tedy zvláště chráněnými druhy rostlin a živočichů nemohl zabývat, nicméně i tyto druhy jsou součástí biotopů tvořících VKP a lze je považovat za významné hodnotící kritérium kvality přítomných biotopů.

Jako jedním z podkladů pro vydání závazného stanoviska MěÚ je biologické posouzení stavu území, kde však neproběhl řádný biologický průzkum, neboť území bylo navštíveno pouze v únoru a březnu 2017. Sama zpracovatelka biologického posouzení uvádí, že vzhledem k termínu provádění terénního šetření nebylo možné provést detailní průzkum vegetace na místě zátopy. Dle KUOK mělo být v závěru hodnocení formulováno, že nelze vlivem absence úplného biologického průzkumu vyslovit jasný závěr o vlivu záměru na zájmovou lokalitu. Stejně tak závěr, že výstavba vodních nádrží přispěje k zadržení vody v krajině a posílení ekologicko-stabilizační funkce nivy neměl být za absence biologických dat takto jasně formulován. Toto tvrzení navíc není zdůvodněné a s ohledem na výše uvedené ekologické funkce mokřadu a doporučení AOPK ČR může vznikat pochybnost o tom, zda nádrže opravdu posílí ekologicko-stabilizační funkce nivy, resp. VKP. Z těchto důvodů není závěr tohoto posouzení přesvědčivý.

MěÚ měl možnost si na základě dostupných údajů učinit představu o ekologickém významu dotčeného mokřadu, resp. VKP, mohl zde očekávat vyšší biodiverzitu a měl na základě tohoto požadovat provedení biologického průzkumu alespoň během celého roku. Dle KUOK neměl za daných okolností vydat souhlasné závazné stanovisko. Pokud by došlo k řádnému biologickému průzkumu, je možné, že by na základě zjištěných druhů rostlin a živočichů, resp. přítomných biotopů došlo k formulaci jiného závěru. Celkově by tak poté mohl být MěÚ učiněn závěr, který by mohl konstatovat poškození a ničení VKP, resp. narušení jeho obnovy a ohrožení nebo oslabení jeho stabilizační funkce. Stanovení biologického dozoru bez podrobnější znalosti biologických poměrů lokality se jeví spíše jako přenést zodpovědnost na tento dozor, který sám o sobě nemůže v případě zjištění závažných důvodů stavbu zastavit či nepovolit. Z těchto důvodů musí být podrobné biologické poměry lokality známy předem. Podkladem pro vydání závazného stanoviska byl také posudek autorizovaného projektanta ÚSES, který zpracovala Ing. Eliška Zimová. K tomu dodáváme, že podkladem pro hodnocení ÚSES nebyl podrobnější biologický průzkum a zhodnocení stavu přítomných biotopů a populací rostlin a živočichů. KUOK se tak domnívá, že závěry hodnocení ÚSES lze přenést na hodnocení VKP omezeně. K tomu dále dodáváme, že předmětem řízení není řešení zásahu do územního systému ekologické stability, ale do významného krajinného prvku, který je mimo jiné i součástí územního systému ekologické stability. Uvedené námítky, které se týkají posudku ÚSES tedy nelze v tomto přezkumu uplatnit, i když je KUOK také názoru, že bez podrobné znalosti aktuálních přírodních poměrů lokality nelze takový posudek vydat.

Námítky k záměru ohledně jeho nerespektování Zásad územního rozvoje Olomouckého kraje nejsou předmětem tohoto řízení.

KUOK má zásadní připomínky k odůvodnění tohoto závazného stanoviska:

Odůvodnění se vůbec nezabývá neúplností biologického posouzení a riziky, která to přináší. Nekomentuje úlohu biologického dozoru za situace, kdy nejsou známy relevantní biologické údaje o území. Odůvodnění se odkazuje na znalost situace na místě samém, ale toto není dále nijak komentováno a lze mít tedy pochybnosti, zda byla lokalita opravdu známa a navštívena či se jedná pouze o běžně užívanou formulaci. Není vůbec komentováno, do jaké míry se závěry opírají o posudek ÚSES či jaké podstatné argumenty tohoto posudku byly využity. Odůvodnění mělo především jasně a přesvědčivě uvést, proč zrovna tyto vodní nádrže nepoškodí nebo nezničí VKP nebo neohrozí či neoslabí jeho ekologicko-stabilizační funkce na tomto konkrétním mokřadu a toto mělo být dokazováno na základě úplných biologických a jiných údajů. Nic takového není v odůvodnění uvedeno. Nedostatečné odůvodnění podmínek a nedostatečné uvedení úvah správním orgánem činí napadené závazné stanovisko nezákonným. Absence těchto úvah pak

činní rozhodnutí nepřezkoumatelným a tedy nezákonným (srov. JUDr. Radek Ondruš: *Správní řád, nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. Praha: LINDE Praha, a. s., 2005. str. 231). Nezákonnost závazného stanoviska je důvodem pro jeho zrušení.

V souladu s § 149 odst. 5 lze nezákonné závazné stanovisko zrušit nebo změnit v přezkumném řízení, k němuž je příslušný nadřízený správní orgán správního orgánu, který vydal závazné stanovisko. Vydané závazné stanovisko bylo vydáno v rozporu se zákonem, proto ho KÚOK v rámci zkráceného přezkumného řízení zrušil a řízení vrátil k novému projednání. Správní orgán znovu projedná zamýšlený zásah a vydá nové závazné stanovisko, které řádně odůvodní, zejména uvede důvody výroku a úvahy, kterými se řídil při hodnocení záměru ve vztahu k poškození nebo zničení VKP - údolní nivy a vodního toku nebo ve vztahu k ohrožení či oslabení jejich ekologicko-stabilizačních funkcí, včetně odůvodnění případných stanovených podmínek. S ohledem na výše uvedené rozhodl Krajský úřad Olomouckého kraje tak, jak je uvedeno ve výroku.

Poučení účastníků:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení k Ministerstvu životního prostředí podáním učiněným prostřednictvím Krajského úřadu Olomouckého kraje.

otisk úředního razítka

Ing. Josef Veselský
vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajského úřadu Olomouckého kraje

Rozdělovník:

účastníci řízení – doporučeně do vlastních rukou:

Ing. [REDACTED]

ostatní:

KÚOK, Odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení vodního hospodářství

-spis

Za správnost el. vyhotovení odpovídá: Mgr. Tomáš Berka